

Nr 25

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner rörande arvsbeskattningen.

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I:14 av herr *Nils-Eric Gustafsson m. fl.* och II:22 av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag angående ändring av 3 § i förordningen om arvsskatt och gåvoskatt i syfte att från arvsskatt befria sådana stiftelser och sammanslutningar som nu är befriade från att erlægga gåvoskatt»;

II) de likalydande motionerna I:291 av herr *Eric Carlsson* samt II:378 av herrar *Wahrendorff* och *Börjesson* i Falköping, vari hemställts,

1) att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. den 1 juli 1964 testamentslott till fosterbarn skall beskattas enligt arvsskatteförordningens skatteklass I och testamentslott till fostersyskon enligt skatteklass II samma förordning, samt

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderligt författningsförslag; ävensom

III) de likalydande motionerna I:374 av herr *Stefanson m. fl.* och II:443 av herr *Darlin m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att den av 1958 års riksdag begärda översynen av bestämmelserna om arvsbeskattning nu måtte komma till stånd».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I:374, II:22 och II:378.

Översyn av arvsbeskattningen

Frågans tidigare behandling

Gällande bestämmelser om arvsskatt återfinnes i förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt med däri vidtagna ändringar.

Genom beslut vid 1958 års B-riksdag omlades dödsbobsbeskattningen fr. o. m.

år 1959 från det tidigare systemet med arvsskatt och kvarlåtenskapsskatt till ett system med endast arvsskatt. Därvid höjdes arvsskatten med belopp, som icke fullt motsvarade kvarlåtenskapsskatten. Reformen innebar även en omfördelning av skattebelastningen för att i görligaste mån tillgodose efterlevande makes och barns intressen. För flerbarnsfamiljerna medförde reformen betydande skattelättnader. För det fall att make eller barn är ensam arvinge kan däremot vissa om än relativt obetydliga skattehöjningar uppkomma. Omfördelningen av skattebelastningen innebar vidare att arvsskatten i skatteklasserna II—IV höjdes utöver vad som föranleddes av kvarlåtenskapsskattens avskaffande för att inte statsverkets intäkter av dödsbopbeskattningen skulle minskas i nämnvärd mån.

Vidare infördes vissa lättnader i fråga om betalandet av arvsskatten. Härjämte utbyggdes skatteflyktspärrarna vid arvs- och gåvobeskattningen för att få motsvarighet till de garantier mot skatteflykt, som bestämmelserna om kvarlåtenskapsskatt innehöll.

På bevillningsutskottets hemställan i betänkande nr B 10 anhöll riksdagen samtidigt i skrivelse till Kungl. Maj:t om en allsidig översyn av bestämmelserna rörande arvsbeskattningen.

I motionen II:140 vid 1960 års riksdag hemställdes om utredning och förslag angående arvsbeskattningen i syfte att åstadkomma en väsentlig lindring i skattebördan. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 46 anförde bevillningsutskottet bl. a., att i motionen inte framförts några väsentligen andra synpunkter på frågan om dödsbopbeskattningens höjd än de riksdagen hade att beakta vid omläggningen av beskattningssystemet. Riksdagen borde enligt utskottets mening inte frångå sin år 1958 intagna ståndpunkt i frågan. Utskottet ansåg sig därför inte kunna tillstyrka det i motionen framställda utredningsyrkandet.

Vid 1961 års riksdag hemställdes i de likalydande motionerna I:42 och II:52 om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning rörande arvs- och gåvobeskattningen. Utredningsyrkandet syftade till att utröna verkningarna av den år 1958 genomförda omläggningen av beskattningen och till en teknisk översyn av beskattningsreglerna. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 32 avstyrkte bevillningsutskottet bifall till motionerna under hänvisning bl. a. till att arvs- och gåvobeskattningen borde bli föremål för en allsidig översyn först sedan familjerättskommittén slutfört sitt arbete.

Jämväl vid 1963 års riksdag framställdes i motionen II:431 yrkande om en allsidig utredning rörande arvsbeskattningen med särskilt beaktande av beskattningens inverkan på kapitalbildningen. Bevillningsutskottet ansåg sig i betänkande nr 50 inte kunna förorda tillsättandet av en utredning rörande arvsbeskattningen, innan ställning tagits till familjerättskommitténs förslag, och avstyrkte bifall till motionen. Betänkandet godkändes av riksdagen.

Motionerna

I *motionerna I:374* och *II:443* framhålles att den svenska arvsbeskattningen i förening med den årliga förmögenhetsskatten tillhör de mest betungande i världen. Särskilt när tillgångarna är investerade i produktiv verksamhet kan skatten verka rent förödande. Detta gäller såväl industri, hantverk och handel som jordbruk.

I många fall kan ett dödsbo kanske skaffa fram medel för dödsfallsskatterna, men sedan är familjen och dess rörelse så uttömda på likvida medel, att det står klart att rörelsen ej kan överleva ännu en generationsväxling. Speciellt bekymmersamt är det t. ex. för en jordbrukare eller företagare, när eventuella övriga dödsbodelägare ej kan eller vill låta sitt kapital stå kvar i gården eller företaget. Även om arvingarna vid ett dödsfall teoretiskt kan sälja företaget, medför detta i dagens ekonomiska läge likväl stora praktiska svårigheter. Härtill kommer, att en sådan försäljning ofta innebär att den eller de familjemedlemmar som specialiserat sig för ett visst arbete tvingas byta bana eller ställs utan arbetsmöjlighet. Skulle det visa sig att marknaden icke skulle kunna absorbera de medelstora familjeföretagen, som med nuvarande dödsfallsskatter så småningom kommer att utbjudas till försäljning, tvingas dödsboet att likvidera företaget. En sådan utveckling innebär icke blott nationalekonomiskt ett sönderbrytande av en värdefull produktionsapparat, utan även ett onödigt friställande av en större eller mindre arbetsstyrka med följande belastning för kommunen m. m.

Åtskilliga faktorer, bl. a. den fortgående penningvärdeförsämringen, talar enligt motionärernas mening för att en översyn av arvsbeskattningen nu bör företagas. Jordbruksmaskiner, inventarier, fabriksbyggnader etc. utgör en företagares arbetsredskap. Överlåtagandet av dessa redskap till en efterföljande generation är för närvarande förenat med dödsfallsskatter av sådan storleksordning, att redskapen många gånger måste »tvångsförsäljas». Enligt utsokningslagen får man icke utmäta en hantverkares arbetsredskap. Här skyddas alltså vederbörande, enär han måste ha redskapen för sin existens och för att kunna göra rätt för sig.

Det vore rimligt om en liknande tankegång kom till synes även vid dödsfall. Sådana tillgångar, som är nödvändiga för fortsatt drift av ett jordbruk eller en rörelse, bör skyddas. Exempelvis kunde jordbruksfastigheter, jordbruksinventarier, fabriksanläggningar, inventarier m. m., som ingår i förvärvsverksamhet och ärves, beskattas efter ett reducerat värde, så att »redskapen» och därmed företagets fortsatta verksamhet under alla förhållanden säkrades. Denna idé är icke ny. Den tillämpas redan i engelsk lag, enligt vilken det vid beräkning av anläggningstillgångarnas värde sker en speciell jämkning med 45 procent vid arvsskattens beräkning. En tänkbar möjlighet vore att det resterande beloppet debiterades men avskrevs med visst belopp om året under förslagsvis 10 år under förutsättning att rö-

relsen fortsatte. Därutöver bör ändrade bestämmelser övervägas angående möjligheten för dödsbodelägare att erlægga skatt medelst revers. Sådan möjlighet är för närvarande begränsad till halva skattebeloppet, varjämte i praxis reglerna härom tillämpas ytterst restriktivt.

Beskattningen av testamentslott till fosterbarn och fostersyskon

Gällande bestämmelser

De skattskyldiga är enligt förordningen om arvsskatt och gåvoskatt fördelade på fyra skatteklasser, I—IV, av vilka klass I har den lindrigaste och klass IV den strängaste skatteskalen. Skatt enligt klass I utgår för arvs- eller testamentslott, som tillkommer efterlevande make, barn, adoptivbarn, styvbarn samt avkomling till barn, adoptivbarn eller styvbarn. För arvs- eller testamentslott, som tillkommer fader, moder, styvfader, styvmoder, broder, syster, broders eller sisters avkomling, adoptant, adoptants avkomling samt barns eller adoptivbarns efterlevande make ävensom tro-tjänare erlægges skatt enligt klass II. För testamentslott till kyrka, lands-ting, kommun eller annan menighet, stiftelse med huvudsakligt syfte att främja religiösa, politiska, kulturella m. fl. allmännyttiga ändamål och registrerad understödsförening m. fl. utgår skatt enligt klass III. Testamentslott till stiftelse eller sammanslutning med syfte att främja rikets försvar, ungdoms vård och fostran, vård av behövande åldersstigna, sjuka och lytta samt vetenskaplig undervisning eller forskning är i allmänhet undantagen från arvsskatt. Annan skattskyldig än som ovan nämnts hänföres till klass IV.

Frågans tidigare behandling

I en vid 1958 års B-riksdag i anledning av propositionen nr B 3 med förslag om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten väckt motion, II:B 12, hemställdes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att fosterbarnens intressen skulle beaktas vid en översyn av arvs- och gåvobeskattningen. I sitt betänkande nr B 10 hemställde bevillningsutskottet, som ovan nämnts, om en allsidig översyn av bestämmelserna rörande arvsbeskattningen. Utskottet förutsatte därvid att även den i motionen II: B 12 berörda frågan skulle komma att uppmärksammas.

Vid 1963 års riksdag hemställdes i de likalydande motionerna I:254 och II:311 om utredning och förslag till sådana ändringar av arvsskattebestämmelserna, att fosterbarn, fosterbror eller fostersyster komme att hänföras till skatteklass II i stället för enligt nu gällande bestämmelser till skatteklass IV. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 50 fann bevillningsutskottet de i motionerna anförda synpunkterna värda beaktande men hänvisade till att reglerna om de skattskyldigas hänförande till skatteklasser skulle komma att omprövas vid den av riksdagen tidigare begärda översynen av

arvsbeskattningen. Med hänsyn härtill avstyrkte utskottet bifall till motionerna.

Motionerna

Till stöd för yrkandet i *motionerna I:291* och *II:378* anföres bl. a. att testamentslott till fosterbarn beskattas enligt den högsta skatteklassen. Riktigheten i en så hård beskattning av sådana testamentslotter måste enligt motionärernas mening ifrågasättas. Förhållandet mellan fosterföräldrar och fosterbarn är ofta jämförbart med förhållandet mellan föräldrar och bröst- arvingar eller adoptivbarn. Adoptivbarn har numera samma ställning i förhållande till adoptivföräldrarna som bröst- arvingar i förhållande till sina föräldrar. Det framstår därför som omotiverat att bibehålla den nu gällande stora skillnaden mellan fosterbarn och adoptivbarn vid arvsbeskattningen.

Då ett testamente till fosterbarns förmån får anses vara ett uttryck för att ett sådant förhållande rått mellan den avlidne och fosterbarnet som är jämförbart med förhållandet mellan adoptivföräldrar och adoptivbarn resp. föräldrar och bröst- arvingar är den nuvarande skatterättsliga utformningen otillfredsställande. Motionärerna framhåller att skatten för en arvs- eller testamentslott om 10 000 kronor, som tillfaller barn eller adoptivbarn, utgör 210 kronor. För arvslott om 20 000 kronor utgör arvsskatten 590 kronor. Motsvarande skattebelopp för testamentslott, som tillfaller fosterbarn, är 2 500 resp. 6 500 kronor. Härtill kommer att arvs- eller testamentslott till bröst- arvinge eller adoptivbarn är helt fri från arvsskatt intill ett belopp som motsvaras av 2 000 kronor för varje år, som vid arvlåtarens frånfälle återstår till dess barnet uppnått 21 års ålder.

Enligt motionärernas mening bör därför testamentslott till fosterbarn beskattas på samma sätt som till bröst- arvinge eller adoptivbarn. Därvid bör föreskrivas att testamentslott till fosterbarn, vars vårdnad helt eller huvudsakligen handhåfts av fosterföräldrarna under barnets halva levnadstid eller lägst två år, skall beskattas enligt skatteklass I.

De förhållanden och relationer mellan fosterföräldrar och fosterbarn, som motiverar en ändring i arvsbeskattningen av testamentslott till fosterbarn, gäller ofta också fostersyskon emellan. I konsekvens härmed bör testamentslott till fosterbroder eller fostersyster i skatteavseende behandlas på samma sätt som arvs- eller testamentslott till broder eller syster. Motionärerna förordar således att testamentslott till fostersyskon beskattas enligt arvskatttariffens klass II.

Befrielse från arvsskatt för stiftelse eller sammanslutning, som är befriad från gåvoskatt

Gällande bestämmelser

Jämlikt 3 § förordningen om arvsskatt och gåvoskatt är från skattskyldighet enligt förordningen befriad bl. a. stiftelse eller sammanslutning, som har till huvudsakligt ändamål att främja barns eller ungdoms vård och

fostran eller utbildning eller att främja vård av behövande ålderstigna, sjuka eller lytta. Frihet från skatt föreligger dock ej där ändamålet är att tillgodose medlemmar av viss eller vissa släkter. Ej heller åtnjuter utländsk stiftelse eller sammanslutning sådan skattefrihet.

Skattefriheten enligt 3 § avser såväl arvsskatt som gåvoskatt. Särskilda bestämmelser om skattefrihet för vissa juridiska personer vid gåva återfinnes i 38 § arvs- och gåvoskatteförordningen. Enligt detta författningsrum är från gåvoskatt befriad, utom de i 3 § angivna juridiska personerna, bl. a. stiftelse med huvudsakligt syfte att främja religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål. Skattefrihet enligt 38 § tillkommer endast svensk juridisk person.

Arvsskatten bestämmes emellertid enligt klass III i 28 § av förordningen, vilken omfattar samtliga de enligt 38 § från gåvoskatt befriade juridiska personerna, och är sålunda lägre än för testamentariska förordnanden i allmänhet.

Frågans tidigare behandling

I motionen II:523 vid 1963 års riksdag framställdes enahanda yrkande som i de nu förevarande motionerna I:14 och II:22.

Bevillningsutskottet anförde i sitt betänkande nr 4 följande.

Utskottet finner, att det framförda yrkandet i och för sig är värt beaktande. I motionen ifrågasättes emellertid så väsentliga ändringar i gällande arvsskattebestämmelser, att en särskild utredning därom skulle föregripa den mera allmänna översyn av arvs- och gåvobeskattningen, som riksdagen tidigare begärt. Med hänsyn härtill får utskottet avstyrka bifall till motionen.

Betänkandet godkändes av riksdagen.

Motionerna

I *motionerna I:14* och *II:22* framhåller motionärerna, att skattefriheten för testamentariska legat är betydligt mera inskränkt än i fråga om gåvor. Ett studium av rättsfallen på området utvisar att domstolarna vid tillämpningen av bestämmelserna om befrielse från arvsskatt haft att göra en lång rad besvärliga gränsfallsbedömningar. En viss tendens kan skönjas att inte tillämpa bestämmelserna alltför restriktivt. Å andra sidan har domstolarna genom lagtextens strikta utformning känt sig förhindrade att medge skattefrihet även för ändamål, där skattebefrielse eljest framstår som naturlig. Motionärerna erinrar om att skattefrihet exempelvis inte medgivits sådana organisationer som De blindas förening u.p.a., Stockholms blindförening u.p.a. samt Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm.

Genom den bristande överensstämmelsen mellan beskattningsreglerna i fråga om arv och gåva blir det ofta rena tillfälligheter, som avgör huruvida en donation blir föremål för beskattning eller inte. Många personer bestäm-

mer sig redan i livstiden för att överlämna en del av sin förmögenhet till ett allmännyttigt ändamål men av ren okunnighet om skattekonsekvenserna underlåter många att genomföra gåvan i livstiden, oaktat de med en rätt insikt om läget säkerligen lika gärna skulle ha fullbordat gåvan i livstiden.

Den allmänna översyn av arvs- och gåvoskattegränserna, som riksdagen begärde 1958, har inte kommit till stånd därför att avslutandet av familjerättskommitténs arbete ansetts böra avvaktas. En allmän översyn torde kräva en längre tid, varför en utredning i sådan ordning enligt motionärernas mening onödigtvis skulle fördröja den nu föreslagna ändringen, vilken är att betrakta som övervägande teknisk. De gränsdragningsproblem som förslaget innefattar är redan lösta så till vida som samma avgränsning föreslås komma i fråga vid testamentariska förordnanden som vid gåvor i livstiden. Ändringen har heller inte något samband med de familjerättsliga problemen. Då den i lagstiftningen uppställda hårdare restriktiviteten i fråga om skattebefrielse för testamentariska förordnanden till allmännyttiga ändamål inte torde motsvara vår tids uppfattning om en mera generös hållning från lagstiftarens sida till den allmännyttiga verksamhet varom här är fråga, bör den föreslagna ändringen kunna genomföras utan mera tidskrävande utredningsarbete.

Utskottet

Utskottet behandlar till en början motionerna I:374 och II:443, vari hemställes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att den av 1958 års riksdag begärda översynen av arvsbeskattningen nu skall komma till stånd. Som motivering för yrkandet anföres bl. a. att arvsskatten i förening med den årliga förmögenhetsskatten är mycket betungande, särskilt när tillgångarna är investerade i produktiv verksamhet, samt att ändrade bestämmelser erfordras för beräkandet och betalning av skatten.

I anledning härav får utskottet erinra om att frågan om dödsbobe- skattningens höjd ingående prövades av 1958 års B-riksdag i samband med att kvarlåtenskapsskatten avskaffades. Den då genomförda reformen innebar att arvsskatten höjdes med belopp, som i stort sett medförde återvinning av skattebortfallet till följd av kvarlåtenskapsskattens avskaffande. Det förhöjda arvsskatteuttaget hade därvid avvägts mellan olika kategorier skattskyldiga i avsikt att tillgodose efterlevande makes och barns intressen. Vid riksdagsbehandlingen framställdes motionsyrkanden om avsevärt lägre beskattningsnivå än enligt Kungl. Maj:ts förslag. I sitt betänkande nr B 10 tog bevillningsutskottet bestämt avstånd från skattesänkningar av den omfattning, som förordats i berörda motioner, och gav därjämte uttryck för den uppfattningen att dödsbobe- skattningen inte syntes tillhöra de områden som i första hand borde få åtnjuta skattelättnad, om möjlighet härtill skulle uppkomma. På hemställan av bevillningsutskottet anhöll riksdagen samtidigt om en allsidig översyn av bestämmelserna rörande arvsbeskattningen.

Den av riksdagen begärda översynen av bestämmelserna rörande arvsbeskattningen har ännu inte kommit till stånd. Vid bedömandet av frågan om lämplig tidpunkt för tillsättandet av en sådan utredning bör emellertid uppmärksammas att de frågor, som ingår i familjerättskommitténs utredningsuppdrag, är av grundläggande betydelse för utformningen av arvs- och gåvo-beskattningen. I vissa avseenden kan, såsom utskottet framhöll redan år 1958, en ändring av nu gällande familjerättsliga regler antagas medföra att otillfredsställande konsekvenser i beskattningshänseende försvinner. Enligt uppgift i årets riksdagsberättelse har familjerättskommittén för avsikt att under första halvåret 1964 framlägga betänkande med förslag till ändrad lydelse av giftermålsbalken m. m.

Med hänsyn till det ovan anförda kan utskottet för sin del inte förorda tillsättandet av en utredning rörande arvsbeskattningen, innan ställning tagits till familjerättskommitténs förslag, och avstyrker således bifall till skri-velseyrkandet i motionerna I:374 och II:443.

Enligt nuvarande bestämmelser hänföres fosterbarn och fostersyskon vid arvsbeskattningen till klass IV, d. v. s. till den strängaste skatteskalan, medan barn och adoptivbarn hänföres till klass I. För arvs- eller testamentslott, som tillkommer broder eller syster, erlägges skatt enligt klass II.

I motionerna I:291 och II:378 hemställs att riksdagen måtte besluta, att testamentslott till fosterbarn fr. o. m. den 1 juli 1964 skall beskattas enligt skatteklass I och testamentslott till fostersyskon enligt skatteklass II. Till stöd för yrkandet framhålles att förhållandet mellan fosterföräldrar och fosterbarn ofta är jämförbart med förhållandet mellan föräldrar och bröst-arvingar eller adoptivbarn. Motionärerna anser det med hänsyn härtill omotiverat att bibehålla den nuvarande stora skillnaden vid arvsbeskattningen mellan å ena sidan bröst-arvingar och adoptivbarn samt å andra sidan fosterbarn.

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen väcktes i anslutning till propositionen om kvarlåtenskapsskattens avskaffande vid 1958 års B-riksdag bl. a. en motion med yrkande att fosterbarnens intressen skulle beaktas vid en blivande översyn av arvsskatteförordningen. I sitt betänkande nr B 10 fann bevillningsutskottet det uppenbart att vid en sådan översyn även reglerna om de skattskyldigas hänförande till skatteklasser skulle komma att omprövas. Vid 1963 års riksdag hemställdes i väckta motioner om utredning rörande sådan ändring av arvsskattebestämmelserna, att fosterbarn och fostersyskon skulle komma att hänföras till skatteklass II. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 50 ställde bevillningsutskottet sig i princip positivt till motionärernas förslag men avstyrkte likväl motionerna under hänvisning till att frågan skulle komma att prövas vid en allmän översyn av arvsbeskattningen.

Spörsmålet om beskattningen av testamentslott till fosterbarn tarvar en-

ligt utskottets mening ingående överväganden. Sålunda måste bl. a. begreppet fosterbarn närmare definieras och bestämda regler utformas för att hindra missbruk av de relativt betydande förmåner, som motionärernas förslag innebär. Utskottet kan därför inte tillstyrka omedelbara lagstiftningsåtgärder i ämnet. Frågan bör emellertid bli föremål för skyndsamt prövning, så snart ställning tagits till familjerättskommitténs förslag. Med det anförda anser sig utskottet ha besvarat yrkandet i motionerna I:291 och II:378.

Utskottet har slutligen att behandla motionerna I:14 och II:22, vari hemställas om utredning och förslag till sådan ändring av 3 § förordningen om arvs- och gåvoskatt, att från arvsskatt befrias stiftelser och sammanslutningar, som enligt 38 § samma förordning är befriade från gåvoskatt. I motionerna anføres bl. a. att det genom den bristande överensstämelsen mellan reglerna om frihet från arvsskatt och motsvarande regler för gåvoskatt beträffande stiftelser med allmännyttigt ändamål ofta blir rena tillfälligheter som avgör huruvida en donation blir föremål för beskattning eller ej. Motionärerna anser vidare, att de restriktivare bestämmelserna för testamentariska förvärv inte motsvarar vår tids uppfattning om en mera generös inställning till den gagnande verksamhet, varom här är fråga.

Som skäl för befrielsen från gåvoskatt har i förarbetena till lagstiftningen åberopats att benägenheten att genom gåvor under livstiden understödja allmännyttiga ändamål kunde befaras minska, om en del av gåvan togs i anspråk för erläggande av skatt till staten. Detta återhållande moment har inte ansetts göra sig gällande med samma styrka i fråga om testamentariska förordnanden, som skall effektueras först efter testators död. En viss lindring erhålles emellertid vid arvsbeskattningen därigenom att skatten på ifrågavarande testamentslotter beräknas efter skatteklass III. Ursprungligen var endast staten befriad från erläggande av arvsskatt. Genom vidtagna lagstiftningsåtgärder har dock kretsen av de från arvsskatt befriade rättssubjekten alltmer utökats.

De i motionerna anförda synpunkterna finner utskottet i och för sig värda beaktande. Med hänsyn till att en person enligt gällande bestämmelser har möjlighet att genom gåvor under livstiden tillgodose olika allmännyttiga ändamål utan beskattningskonsekvenser för mottagaren är emellertid den av motionärerna begärda utredningen inte av sådan angelägenhetsgrad att den omedelbart bör igångsättas. Enligt utskottets mening bör frågan om likställighet mellan arv och gåva i vad avser befrielse från skattskyldighet i stället övervägas i större sammanhang och då lämpligen i samband med den allmänna översyn av arvsbeskattningen, varom riksdagen tidigare uttalat önskemål.

Under hänvisning härtill och till vad utskottet ovan anfört rörande lämplig tidpunkt för tillsättandet av ifrågavarande utredning avstyrker utskottet bifall till motionerna I:14 och II:22.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I:14 av herr Nils-Eric Gustafsson m. fl. och II:22 av herr Gustafsson i Borås m. fl. om befrielse från arvsskatt för stiftelse och sammanslutning som är befriad från gåvoskatt,

2) de likalydande motionerna I:291 av herr Eric Carlsson samt II:378 av herrar Warendorff och Börjesson i Falköping angående beskattningen av testamentslott till fosterbarn och fostersyskon, ävensom

3) de likalydande motionerna I:374 av herr Stefanson m. fl. och II:443 av herr Darlin m. fl. om översyn av arvsbeskattningen,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 19 mars 1964

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Wärnberg, Lundström, Gösta Jacobsson, Enarsson, Paul Jansson, Sundin och Erik Filip Petersson; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Gustafson i Göteborg, Kärrlander, Engkvist, Asp, fru Holmqvist, herrar Larsson i Umeå, Nilsson i Tvärålund och Björkman.

Reservationer

I) av herrar *Lundström, Gösta Jacobsson, Enarsson, Sundin, Erik Filip Petersson, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Larsson* i Umeå, *Nilsson* i Tvärålund och *Björkman*, vilka — under återopande av vad som anförts i de likalydande motionerna I:14 av herr Nils-Eric Gustafsson m. fl. och II:22 av herr Gustafsson i Borås m. fl. — ansett, att utskottet bort tillstyrka det i nämnda motioner framställda yrkandet och att utskottet därför under punkten 1) bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I:14 av herr Nils-Eric Gustafsson m. fl. och II:22 av herr Gustafsson i Borås m. fl. måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till riksdagen angående ändring av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt i syfte att från arvsskatt befria sådana stiftelser och sammanslutningar som nu är befriade från att erlägga gåvoskatt.

II) av herrar *Lundström, Gösta Jacobsson, Enarsson, Erik Filip Petersson, Magnusson* i Borås, *Gustafson* i Göteborg, *Larsson* i Umeå och *Björkman*, vilka — under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I:374 av herr *Stefanson* m. fl. och II:443 av herr *Darlin* m. fl. — ansett, att utskottet bort tillstyrka det i nämnda motioner framställda yrkandet och att utskottet således under punkten 3) bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I:374 av herr *Stefanson* m. fl. och II:443 av herr *Darlin* m. fl. måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att den av 1958 års riksdag begärda översynen av arvsbeskattningen måtte komma till stånd.